

мінливість за впливу доз азотного добрива становила 12,51–23,57 % та 12,15–23,78 % для вищезазначених сортів, відповідно.

Максимальну врожайність кондиційного насіння буркуну білого однорічного – 495 кг/га забезпечило вирощування сорту Південний за ширини міжрядь 45 см та азотного підживлення дозою N₆₀.

Список використаної літератури

1. Безуглий М. Д., Присяжнюк М. В. Сучасний стан реформування аграрно-промислового комплексу України. К.: Аграрна наука, 2012. 48 с.
2. Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с.
3. Бабич А. О. Проблема білка і вирощування зернобобових на корм. Київ: Урожай, 1993. 15 с.
4. Vozhegova R., Lavrinenko Yu., Vlaschuk A., Drobit A., Vlaschuk O. Influence of elements of technology on formation of structural indicators of one year old clover. *Journal of science. Lyon. France.* 2021. No. 24. P. 7–11.
5. Вожегова Р. А., Влащук А. М., Дробіт О. С., Влащук О. А. Економічна та енергетична ефективність вирощування буркуну білого однорічного залежно від агротехнічних прийомів в умовах півдня України. *Зрошуване землеробство.* Херсон, 2019. Вип. 71. С. 14–18.

УДК 631.51:633.11:658.5

Леся КАРПУК,
доктор сільськогосподарських наук
Наталія ЗАЙКА,
доктор філософії з агрономії
Андрій ПАВЛІЧЕНКО,
кандидат сільськогосподарських наук
Оксана ТІТАРЕНКО,
доктор філософії з агрономії
Лариса ФІЛПОВА,
кандидат сільськогосподарських наук
*Білоцерківський національний аграрний університет,
Біла Церква, Україна*

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ

Підвищений інтерес до пшениці спельти зумовлений низкою факторів, серед яких вирішальними є її потенціал для ефективного та економічного сільськогосподарського виробництва, а також переваги у сфері харчування та

технологій. Спельта розглядається як важливе джерело зерна для здорового харчування [1, 2]. Її високо цінують як в Україні, так й за кордоном, оскільки вона багата на білок (до 25%), низькокалорійна (127 кКал) та містить усі необхідні амінокислоти, макро- та мікроелементи в оптимальних пропорціях [3-5].

Упродовж воєнного стану Україна зіткнулася з серйозними економічними труднощами, які насамперед торкнулися агропромислового комплексу. До зростання вартості імпортованих засобів захисту та мінеральних добрив, вироблених на основі дорогих викопних видів палива, додалися низькі закупівельні ціни на зерно, що значно знизило можливості рослинницької галузі до стійкого розвитку.

При вирощуванні пшениці спельти витрати на технології будуть значно нижчими порівняно з озимою пшеницею, оскільки спельта більш стійка до хвороб, менше потребує інсектицидів, і навіть прогнозовані нижчі врожаї потребують значно менших доз мінеральних добрив. Для озимої пшениці дози мінеральних добрив розраховуються на врожайність не менше 8 т/га, тоді як для спельти цей показник становить 5-6 т/га.

Для оцінки економічної ефективності вирощування пшениці спельти використовували технологічні схеми та ціни на 2023 рік. Основні витрати на технологію вирощування спельти схожі з іншими зерновими культурами: насіння, добрива, засоби захисту, паливно-мастильні матеріали, оплата праці, загальновиробничі й адміністративні витрати, а також оренда землі.

Для розрахунків економічної ефективності вирощування різних сортів спельти використовували показники вартості елементів технології, зокрема позакореневого підживлення гуматами та обробки стимуляторами росту. Виявлено, що насіння сортів спельти "Зоря України" та "Європа" продаються за ціною близько 20 тис. грн./т, а сорт "Аттергауер Дінкель" — за 16,0 тис. грн./т. Це вплинуло на загальну вартість насіння, а невеликі витрати на інші елементи технології зумовлені простотою використання препаратів та їх невеликою нормою, а також ціновою політикою виробників.

За вирощування спельти сорту "Зоря України" витрати на технологію коливались від 22 457 грн на базисному варіанті досліду до 23 717 грн при максимальному застосуванні гумату калію ГК-17 у фазі колосіння та повторно у фазі молочної стиглості в поєднанні з Agriflex Amino.

Дослідження показали, що застосування гумату калію ГК-17 у фазі колосіння та молочної стиглості разом з Agriflex Amino сприяло підвищенню врожайності. Максимальні показники спостерігалися для сорту "Європа", де врожайність досягла 64 348 грн/га.

Оптимальні економічні показники були досягнуті при вирощуванні сорту "Європа", де собівартість однієї тонни зерна становила 3 845 грн/т на

контрольному варіанті, а за застосування гумату калію ГК-17 у фазі молочної стиглості — витрати збільшилися до 4 175 грн/т. Найвищий рівень рентабельності склав 240 %, тоді як на контролі він становив 260 %, а за дворазового внесення гумату з Agriflex Amino — 272 %.

Список використаної літератури

1. Парій Ф. М., Сухомуд В. В., Любич О. Г. Оцінка господарськи цінних властивостей нового сорта пшениці спельти озимої Зоря України. Насінництво, 2013. №5. С. 5–6.

2. Господаренко Г., Ткаченко І. Якість пшениці спельти залежно від особливостей удобрення азотними добривами. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Агрономія, 2014. № 18. С. 68–74.

3. Спельта і полба в органічному землеробстві / Твердохліб О. В., Голік О. В., Нінієва А. К., Богуславський Р. Л. // Посібник українського хлібороба, 2013. С. 154–155.

4. Escarnot E., Jacquemin J.M., Agneessens R., Paquot M. Comparative study of the content and profiles of macronutrients in spelt and wheat, a review Biotechnologie. Agronomie Societe Et Environnement, 16 (2) (2012), pp. 243-256.

5. Jankovic S., Ikanovic J., Popovic V., Rakic S., Pavlovic S., Ugrenovic V., Simic D., Doncic D. Morphological and productive traits of spelt wheat — Triticum spelta L Agric. For., 61 (2015), pp. 173-182.

УДК 332.2

Тетяна КУШНІРУК

кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою

О. ХАРЧЕНКО

аспірант 1 року навчання

*Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Кам'янець-Подільський, Україна*

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Сільгосптоваровиробники розглядаючи земельні ресурси як джерело та засіб одержання прибутку, за ефективного їх залучення у виробництво ігнорують охорону, збереження та відтворення родючості ґрунтів. Такий стан